

N:o 5.

Af friherre **Klingspor**, *angående förbud mot frälseeskatteräntas skiljande från hemman, hvarmed den förenats.*

Genom en följd af åtgärder hafva Konung och Riksdag visat sin afsigt att, såvidt möjligt, åstadkomma likformighet af de på jorden hvilande skatter samt bördor; och ehuru frälseräntorna icke med nu gällande rättsuppfattning äro att anse som räntor i egentlig bemärkelse, utan betraktas som fast egendom, har dock beslut fattats om inlösande till statsverket af skattefrälseräntorna, hvadan egarne af de hemman, hvarifrån dessa räntor skulle utgå, blifvit egare af fastigheten utan skyldighet att utgifva räntan, samt nu senast, att de egare af skattefrälsehemman, hvilkas räntor af en eller annan anledning icke kunnat på detta sätt inlösas, skulle från och med år 1904 af statsverket erhålla ersättning till räntans fulla belopp.

Deremot har Riksdagen, enligt mitt förmenande riktigt, på grund af de olika förhållanden, hvarunder frälseeskatteräntorna uppkommit, afslagit motioner, väckta i syfte att få dessa senare räntor på lika sätt som de andra inlösta eller ersättning därför af statsverket lemnad.

Dessutom har Riksdagen, då fråga uppstått om borttagande af den lösningsrätt, som enligt lag tillkommer så väl egare af frälseränta till frälseeskattefastighet som egares af dylik fastighet till räntan, ej gifvit sitt bifall härtill; och har under debatten härom i denna kammare den 21 februari 1891 förekommit uttalanden, hvartill hänvisas och hvilka gifvit mig anledning att åter taga till orda i denna sak.

De olägenheter, som förefinnas derigenom, att dessa frälseeskatteräntor icke, såsom med skattefrälseräntorna skett, kunna samtidigt nu blifva förenade med hemmanen eller ersättning därför lemnad, så att likformighet härutinnan uppstode, ligga i öppen dag, och voro alla, som i frågan yttrade sig, derom enige.

Det enda sätt, på hvilket de enligt nu gällande lagstiftning kunna förenas, är genom köp mellan fastighets- och räntegären eller med begägnande af den lösningsrätt, som vid köp mellan andra personer kan ega rum. Men förefinnes någon säkerhet för att den med fastigheten sålunda förenade räntan icke åter utsläppes i marknaden genom att af fastighetsegären särskildt försäljas?

Jag vågar ej afgöra detta, då jag hört, att bland herrar jurister meningarne äro olika härom; men hvad jag anser är, att genom ett bestämdt förbud ett sådant åtskiljande borde hindras, och såmedelst åtminstone en minskning i frälseskatteräntornas antal åstadkommas, liksom att önskligt vore, att genom lagstiftningen borde arbetas i den riktning, att en förenig af dessa räntor med hemmanen om möjligt snarast kunde ske, så att olägenheterna af deras skiljande komme att försvinna.

För att få första steget härtill taget föreslår jag,

att Riksdagen ville besluta en skrivelse till Kongl. Maj:t med hemställen det Kongl. Maj:t ville för Riksdagen framlägga förslag till lag, innefattande bestämmelse, att frälseskatteränta, som en gång för enats med hemmanet ej finge derifrån åter skiljas.

Om motionens remitterande till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 25 januari 1893.

Carl Klingspor.
